УДК 378.016:811.111]:796.071.4
Довгалюк Т.А.[1], Бабенко К.Ю.[2]
[1] викл. ЕПФК «Запорізький національний університет»
[2] студ., «Запорізький національний університет»

## РОЛЬ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ТРЕНЕРІВ

***Анотація.*** *Роль англійської мови у формуванні професійної мобільності майбутніх тренерів у контексті глобалізаційних процесів та інтеграції України у світовий освітній і спортивний простір. Було обґрунтовано значущість володіння англійською мовою як ключової складової професійної компетентності фахівця з фізичної культури і спорту. Проаналізовано поняття «професійна мобільність».*

***Ключові слова:*** *професійна мобільність, майбутні тренери, англійська мова, іншомовна комунікативна компетентність, професійна підготовка, фізична культура і спорт*

***Abstract.*** *The role of the English language in shaping the professional mobility of future coaches in the context of globalization processes and Ukraine's integration into the global educational and sports environment is examined. The significance of English language proficiency as a key component of professional competence in physical culture and sport is substantiated. The concept of "professional mobility" is analyzed.*

***Key words:*** *professional mobility, future coaches, English, foreign language communicative competence, professional training, physical education and sports*

Сучасні суспільні трансформації, зумовлені процесами глобалізації, інтеграцією національних освітніх систем у світовий освітній простір, активізацією інформаційного обміну та зростанням міжнародної професійної мобільності, актуалізують проблему підготовки конкурентоспроможних фахівців. У цьому контексті особливого значення набуває формування професійної мобільності майбутніх спеціалістів, зокрема тренерів у сфері фізичної культури і спорту.

Професійна діяльність сучасного тренера дедалі більше виходить за межі національного простору, передбачаючи участь у міжнародних спортивних змаганнях, навчально-тренувальних зборах, науково-практичних конференціях, програмах стажування та академічної мобільності. За таких умов істотно зростає потреба у володінні англійською мовою як провідним засобом міжкультурної комунікації та доступу до актуальних науково-методичних ресурсів.

Англійська мова постає не лише інструментом професійної взаємодії, а й вагомим чинником підвищення конкурентоспроможності та формування професійної мобільності майбутніх тренерів. У зв'язку з цим дослідження її ролі в системі професійної підготовки студентів є актуальним і соціально зумовленим [1].

У сучасних наукових дослідженнях професійна мобільність трактується як інтегративна характеристика особистості, що відображає здатність фахівця оперативно адаптуватися до змін у професійному середовищі, ефективно опановувати нові знання, технології та способи діяльності, а також виявляти готовність до безперервного професійного розвитку й самореалізації.

Науковці розглядають професійну мобільність як багатокомпонентне утворення, що охоплює мотиваційно-ціннісний, когнітивний, діяльнісний та рефлексивний складники. У структурі професійної мобільності майбутніх тренерів доцільно виокремити: мотиваційно-ціннісний компонент, який відображає орієнтацію на професійне зростання та готовність до змін; когнітивний, що передбачає володіння системою фахових знань, зокрема іноземною мовою; діяльнісний, який проявляється у здатності ефективно застосовувати набуті знання в практичній діяльності; рефлексивний, пов'язаний з умінням здійснювати самооцінку та корекцію власної професійної діяльності.

Професійна мобільність тренера безпосередньо корелює зі здатністю до міжкультурної комунікації, використання сучасних інформаційних ресурсів та інтеграції у міжнародний спортивний простір, що є неможливим без достатнього рівня володіння англійською мовою.

Англійська мова відіграє визначальну роль у забезпеченні доступу

до світових наукових і методичних джерел, сприяє професійному обміну досвідом та розширенню міжкультурних контактів. Сучасний тренер має орієнтуватися в новітніх досягненнях спортивної науки, застосовувати інноваційні тренувальні методики та здійснювати аналіз міжнародного досвіду підготовки спортсменів. Переважна більшість актуальних наукових публікацій, освітніх курсів, методичних рекомендацій і цифрових ресурсів представлена англійською мовою, що зумовлює необхідність її ґрунтовного опанування.

Крім того, володіння англійською мовою відкриває широкі можливості для участі у програмах міжнародної академічної мобільності, тренерських стажуваннях, освітніх грантах, наукових семінарах і конференціях. Це сприяє не лише зростанню професійної компетентності, а й розвитку когнітивної гнучкості, адаптивності та міжкультурної толерантності. Особливого значення набуває формування іншомовної комунікативної компетентності, яка охоплює мовленнєві, соціокультурні та стратегічні вміння і забезпечує ефективну професійну взаємодію з іноземними колегами, спортсменами, суддями та організаторами змагань.

Результативне формування професійної мобільності майбутніх тренерів у процесі вивчення англійської мови можливе за умови реалізації комплексу педагогічних чинників, серед яких провідними є професійна спрямованість навчання, використання інтерактивних методів, інтеграція інформаційно-комунікаційних технологій та формування стійкої мотивації до іншомовного спілкування шляхом залучення студентів до міжнародних освітніх ініціатив, онлайн-проєктів, вебінарів і програм віртуальної мобільності.

Застосування зазначених педагогічних умов забезпечує підвищення рівня іншомовної підготовки студентів і формує їхню готовність до професійної мобільності в умовах динамічних соціально-економічних трансформацій [1-3].

Таким чином, англійська мова виступає важливим чинником формування професійної мобільності майбутніх тренерів, сприяючи їхній конкурентоспроможності на сучасному ринку праці, професійному самовдосконаленню та інтеграції у світовий спортивний простір. Формування іншомовної комунікативної компетентності має розглядатися як органічна складова системи професійної підготовки фахівців у галузі фізичної культури і спорту. Перспективи подальших досліджень пов’язані з розробленням, апробацією та експериментальною перевіркою педагогічних моделей формування професійної мобільності майбутніх тренерів у процесі іншомовної підготовки.

**Список використаних джерел**

1. Лаврентьєва О. О. Формування професійної мобільності майбутніх фахівців у процесі навчання у ВНЗ. *Педагогіка та психологія.* 2015. № 3. С. 45–52.

2. Омок Г. А. Наукові витоки та дефінітивний аналіз ключових понять дослідження проблеми підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання до педагогічної діяльності в умовах професійно-технічної освіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2020. № 69(3). С. 69–73. DOI: https://doi.org/10.32840/1992-5786.2020.69-3.13.

3. Соловей О. М. Професійна мобільність як педагогічна проблема підготовки фахівців фізичної культури і спорту. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. *Педагогічні науки.* 2015. № 5. С. 112–118.